

SÉNAT DE BELGIQUE

SÉANCE DU 19 DÉCEMBRE 1933.

Proposition de Loi modifiant la loi du 14 juillet 1930, la loi du 23 juillet 1932 et les arrêtés royaux des 31 mai et 14 juillet 1933 relatifs à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré.

DÉVELOPPEMENTS.

MADAME, MESSIEURS,

Notre proposition a pour objet :

1° De mettre fin à la situation malheureuse des vieillards pensionnés qui perdent la moitié de la majoration gratuite de vieillesse du fait d'une mauvaise interprétation de la loi et des règlements d'application;

2° De rétablir les anciens taux des majorations gratuites;

3° De mettre fin à l'injustice commise à l'égard des vieillards vivant chez leurs enfants, des neveux ou des personnes bienfaitantes;

4° De rétablir la majoration de droit au profit des salariés, des employés et des travailleurs indépendants les plus modestes;

5° D'encourager les enfants à recueillir leurs vieux parents sous leur toit.

I.

Nombre de vieillards nés en 1867 devaient faire, en 1932, à leur mois anniversaire de naissance, un versement minimum de 60 francs (femme)

BELGISCHE SENAAAT

VERGADERING VAN 19 DECEMBER 1933.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 14 Juli 1930, de wet van 23 Juli 1932 en de Koninklijke Besluiten van 31 Mei en 14 Juli 1933 op de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdigen dood.

TOELICHTING.

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Ons voorstel beoogt :

1° Een einde te stellen aan den ongelukkigen toestand der gepensionneerde oude lieden die de helft van den kosteloozen ouderdomsrentebijslag verliezen tengevolge van een verkeerde interpretatie van de wet en van de toepassingsreglementen;

2° Het vroeger bedrag van den kosteloozen bijslag te herstellen;

3° Een einde te stellen aan de onrechtvaardigheid begaan tegenover de grijsaards die inwonen bij hun kinderen, bij neven of bij liefdadige personen;

4° Den bijslag van rechtswege te herstellen ten voordeele van de loontrekkenden, de bedienden en de nederigste onafhankelijke arbeiders;

5° De kinderen aan te moedigen om hun bejaarde ouders onder hun dak te nemen.

I.

Talrijke grijsaards in 1867 geboren moesten, in 1932, in de maand van de verjaring van hun geboorte, een storting doen van ten minste 60 frank (vrouw)

ou 120 francs (homme) pour la dernière année d'assurance 1931-1932. Comprenant mal la loi du 14 juillet 1930, ou bien mal conseillés par des administrateurs mutualistes, ils ont fait des versements insuffisants. Ces personnes ne peuvent recevoir que la moitié de la majoration gratuite normale.

Le texte que nous proposons d'ajouter à l'article 41 de la loi du 14 juillet 1930 a pour but de supprimer les conséquences déplorables d'une interprétation erronée des textes pendant les premiers temps de la mise en application de la loi du 14 juillet 1930.

A la Chambre, avant que le Parlement ne soit mis en vacances forcées, M. Rubbens avait déposé une proposition de loi tendant à ne punir les vieillards en cause que pendant un an. Nous faisons remarquer qu'on ne peut pas se borner à défendre les intérêts des vieillards nés en 1867. Il y a ceux nés en 1868, en 1869. Pour eux, il y a perte d'un tiers ou d'un quart de la majoration si le versement a été insuffisant pour l'année d'assurance 1931-1932. (Voir l'arrêté royal du 25 septembre 1933.)

II.

La loi de 1920 accordait une pension gratuite de 1,440 francs à un vieux ménage; le franc valait à peu près 50 centimes-or, soit 720 francs-or. Une majoration gratuite actuelle de 3,200 francs représente à peine 460 francs-or. Cette comparaison suffit pour justifier notre proposition de suppression de la diminution de 5 p. c. La majoration maximum de veuve est de 540 francs-papier. Nous ne concevons pas qu'elle puisse être diminuée encore de 5 p. c.

III.

La majoration gratuite maximum est de 3,200 francs pour les vieillards

ou 120 frank (man) voor het laatste verzekeringsjaar (1931-1932). Daar zij de wet van 14 Juli 1930 verkeerd begrepen of slecht voorgelicht werden door beheerders van mutualiteiten, deden zij ontoereikende stortingen. Deze personen kunnen slechts de helft van den normalen kosteloozen bijslag bekomen.

De tekst dien wij voorstellen aan artikel 41 der wet van 14 Juli 1930 toe te voegen heeft voor doel de noodlottige gevolgen te voorkomen van een verkeerde verklaring der teksten in den eersten tijd van de toepassing der wet van 14 Juli 1930.

In de Kamer, vóór dat het Parlement gedwongen met verlof ging, had de heer Rubbens een wetsvoorstel ingediend dat voor gevolg zou gehad hebben de betrokken bejaarde lieden slechts voor één jaar te straffen. Wij wijzen er op dat men er zich niet kan bij bepalen de belangen te verdedigen van de bejaarde personen in 1867 geboren. Er zijn ook degenen die in 1868, in 1869 geboren zijn. Zij verliezen één derde of één vierde van den bijslag, indien de storting ontoereikend was voor het jaar van verzekering 1931-1932 (Zie het Koninklijk besluit van 25 September 1933).

II

De wet van 1920 kende een kosteloos pensioen toe van 1,440 frank aan een oud gezin; de frank was ongeveer 50 goud-centiem waard, zegge 720 goud-frank. Een kosteloze bijslag van 3,200 frank vertegenwoordigt nauwelijks 460 goud-frank. Deze vergelijking volstaat om ons voorstel tot intrekking der vermindering van 5 t. h. te billijken. De maximum bijslag voor een weduwe bedraagt 540 papier-frank. Wij begrijpen niet dat hij nog met 5 t. h. zou kunnen verlaagd worden.

III

De hoogste kosteloze bijslag bedraagt 3,200 frank voor de gehuwde

mariés. Elle est de 2,100 francs pour un célibataire ou veuf. Il se conçoit que l'on assimile à un ménage deux vieillards frère et sœur, par exemple, vivant en commun et qu'on leur accorde dès lors à chacun 1,600 francs, soit donc 3,200 francs pour alimenter leur communauté. Mais il est injuste de n'accorder que 1,600 francs au vieillard qu'un fils, un neveu ou une personne bienfaisante a admis sous son toit. Tout comme est injuste le système de calcul des ressources mises en commun.

Chaque membre du Parlement a entendu les protestations véhémentes provoquées par les dispositions des articles 4, 8 et 13 de l'arrêté royal du 31 mai 1933 et nous osons croire qu'il y aura unanimité pour admettre notre proposition.

Il suffira, d'ailleurs, de rappeler qu'un certain nombre de parlementaires n'ont voté les pleins pouvoirs qu'à la condition qu'il ne serait pas touché aux bases mêmes de la législation sociale. Or, le Gouvernement a réduit à 1,600 francs la majoration de 2,100 francs pour un grand nombre de vieillards veufs ou célibataires. Cela, c'est modifier les bases de la législation sociale.

IV.

La loi du 14 juillet 1930 accordait la majoration gratuite, sans enquête quelconque sur les ressources, aux assujettis aux comptes desquels avaient été effectués les versements légaux jusqu'à l'âge de soixante-cinq ans.

Ce n'était que justice. C'est bien le moins que le salarié, l'employé et le modeste artisan soient mis sur un pied d'égalité — quant au principe — avec les ouvriers, employés et fonctionnaires des grands services publics qui reçoivent sans discussion la pension quand ils sont vieux.

oude mensen. Hij bedraagt 2,100 fr. voor een ongehuwde of een weduwnaar. Men begrijpt dat men twee bejaarde lieden, broeder en zuster, bij voorbeeld, die samen leven, met een gezin gelijk stelt en derhalve aan elk hunner 1,600 frank, hetzij dus 3,200 fr. verleent om hun gemeenschap te stijven. Maar het is onbillijk slechts 1,600 frank te verleen aan den bejaarden persoon, dien een zoon, een neef of een liefdadige persoon onder zijn dak heeft opgenomen. Trouwens, het stelsel van berekening der gemeenschappelijke inkomsten is evenzeer onrechtvaardig.

Ieder lid van het Parlement heeft het heftig verzet gehoord dat werd uitgelokt door de bepalingen van de artikelen 4, 8 en 13 van het Koninklijk besluit van 31 Mei 1933, en wij durven hopen dat ons voorstel eenparig zal worden aangenomen.

Het zal trouwens volstaan in herinnering te brengen dat een zeker aantal parlementsleden de volmacht slechts hebben goedgekeurd op voorwaarde dat er niet zou geraakt worden aan de grondslagen zelf van de sociale wetgeving. Welnu, de Regeering heeft den bijslag van 2,100 frank teruggebracht op 1,600 frank voor een groot aantal bejaarde weduwnaars of ongehuwden. Aldus wordt aan de grondslagen van de sociale wetgeving getornd.

IV.

De wet van 14 Juli 1930 verleende den kosteloozen bijslag, zonder eenig onderzoek omtrent de inkomsten, aan de verzekerden op wier rekening de wettelijke stortingen werden gedaan tot den leeftijd van vijf en zestig jaar.

Dat was rechtvaardig. Het is wel het allerminste dat de loontrekkende, de bediende en de nederige ambachtsman op gelijken voet worde gesteld — wat het beginsel betreft — met de arbeiders, bedienden en ambtenaren van de groote openbare diensten die zonder betwisting het pensioen ont-

Hélas, dès 1932, M. le Ministre Heyman proposait au Parlement la suppression de cette mesure de justice. Les textes gouvernementaux supprimaient radicalement la majoration de droit pour tous les assujettis ouvriers, employés et travailleurs indépendants les plus modestes. Devant les protestations, combien justifiées, qui s'élevèrent alors, une concession fut faite. L'article 5 de la loi du 14 juillet 1930 maintenait la majoration gratuite de droit pour les seuls salariés manuels avec cette restriction grave cependant : qu'il soit constaté que les descendants n'étaient pas dans l'aisance ou que le conjoint ne disposait pas de ressources annuelles s'élevant à 5,000 fr.

Les arrêtés-lois du 31 mai 1933 et du 14 juillet 1933 ont supprimé la majoration de droit, pour tous les vieux d'aujourd'hui et de demain. Ainsi encore, le Gouvernement a modifié les bases de la législation sociale, contrairement aux promesses faites à un groupe important de sa majorité. Le premier arrêté établissait l'enquête pour tout le monde jusqu'en 1941. L'émotion a été si grande que le Gouvernement a dû faire admettre, par son arrêté du 14 juillet 1933, que les salariés manuels recevraient la majoration de droit, à partir de 1936, s'ils ont fait les versements légaux depuis 1926.

Nous proposons d'être justes et logiques.

Etre logiques : il n'y a aucune raison pour refuser la majoration de droit à un vieillard salarié et assuré jusqu'en 1936 et de la refuser à celui qui atteint l'âge de soixante-cinq ans un an plus tôt. Celui-ci et l'autre ont travaillé dans les usines et chantiers pendant plus d'un demi-siècle.

Etre justes : nous répèterons sans nous lasser que quand l'État pensionne ses travailleurs à raison de 10, 20,

vangen wanneer zij den vereischten leeftijd bereiken.

Helaas, reeds in 1932 stelde Minister Heyman aan het Parlement de afschaffing van dezen billijken maatregel voor. De regeeringsteksten schaften radikaal den bijslag van rechtswege af voor al de verzekerde arbeiders, bedienden en nederigste onafhankelijke arbeiders. Gezien het zoo gewettigd protest dat toen opging, werd een toegeving gedaan. Artikel 5 van de wet van 14 Juli 1930 behield den kosteloos bijslag van rechtswege alleen voor de handarbeiders, met deze ernstige beperking nochtans : dat werd vastgesteld dat de afstammelingen niet bemiddeld waren of dat de bestaansmiddelen van den echtgenoot niet 5,000 frank bedroegen.

De besluitwetten van 31 Mei 1933 en van 14 Juli 1933 hebben den bijslag van rechtswege afgeschaft voor alle bejaarde menschen van nu en straks. Aldus heeft de Regeering weer de sociale wetgeving gewijzigd, in strijd met de beloften gedaan aan een belangrijke groep van haar meerderheid. Het eerste besluit schreef het onderzoek voor alle personen voor tot in 1941. De ontroering was zoo groot dat de Regeering, bij haar besluit van 14 Juli 1933, heeft moeten doen aannemen dat de handarbeiders den bijslag van rechtswege zouden bekomen van 1936 af indien zij de wettelijke storting hebben gedaan sedert 1926.

Wij stellen voor rechtvaardig en logisch te zijn.

Logisch : er bestaat geen reden om den bijslag aan een loontrekkenden en verzekerden bejaarden persoon te onthouden tot in 1936 en hem te weigeren aan hem die een jaar vroeger vijf en zestig jaar oud wordt. De laatste en de eerste hebben in de fabrieken en op de werven gewerkt gedurende meer dan een halve eeuw.

Rechtvaardig : wij zullen onverdroten herhalen dat, wanneer de Staat aan zijn arbeiders een pensioen van

50,000 francs et plus par an, sans enquête sur les ressources, parce qu'ils ont rempli des fonctions pour son compte jusqu'à soixante-cinq ans, il est nécessaire et juste qu'il garantisse une pension de 3,200 francs au vieillard marié qui a travaillé sans aucune sécurité du lendemain pour compte des employeurs privés. Si le vieux salarié d'aujourd'hui n'a pas versé pour sa pension pendant de nombreuses années c'est parce qu'on n'a pas légiféré suffisamment tôt et ce n'est pas lui qui doit être puni. On a légiféré plus tôt pour les mineurs, de ce fait ils ont la majoration gratuite de droit. Nous demandons l'égalité pour tous les salariés et employés.

Nous estimons qu'il est des travailleurs indépendants dont la façon d'exercer leur profession indique suffisamment qu'ils n'ont pas eu l'occasion d'accumuler des ressources importantes. Ce sont ceux-là qui travaillent sans l'aide d'un seul salarié. Ils ne doivent pas subir l'enquête sur les ressources s'ils ont effectué les versements réguliers depuis 1926, au titre d'assurés libres, et s'ils ont continué à effectuer des versements réguliers depuis que la loi de 14 juillet 1930 les a rangés parmi les assujettis.

V.

Joseph Wauters, quand il eut à fixer le mode de calcul des rentes alimentaires dues par des descendants eut grand soin de faire intervenir une certaine quotité dans les charges familiales du descendant qui recueillait ses vieux parents. Aujourd'hui, on ne tient nul compte de ce geste de piété filiale. Nous proposons d'en revenir à la conception morale du ministre socialiste.

A. JAUNIAUX.

10, 20, 50,000 frank en meer per jaar verzekert, zonder onderzoek naar de inkomsten, omdat zij voor zijn rekening hebben gewerkt tot den leeftijd van vijf en zestig jaar, het noodig en billijk is dat hij een pensioen van 3,200 frank waarborgt aan den gehuwden grijsaard die voor rekening van private werkgevers heeft gearbeid zonder eenige veiligheid voor de toekomst. Indien de bejaarde loontrekkende van thans niet heeft gestort voor zijn pensioen gedurende talrijke jaren, dan is het omdat er niet vroeg genoeg een wet werd gemaakt, en niet hij moet daarvoor gestraft worden. Er werd vroeger een wet gemaakt voor de mijnwerkers; uit dien hoofde genieten zij van rechtswege den kosteloozen bijslag. Wij vragen gelijkheid voor al de loontrekkenden en bedienden.

Wij oordeelen dat er onafhankelijke arbeiders zijn wier wijze van uitoefening van hun beroep er voldoende op wijst dat zij niet de gelegenheid hebben gehad aanzienlijke schatten te vergaren. Het zijn diegene die werken zonder de hulp van een enkelen loontrekkende. Zij moeten zich niet onderwerpen aan het onderzoek naar de bestaansmiddelen, indien zij de regelmatige stortingen hebben gedaan sedert 1926, als vrije verzekerden, en indien zij verder regelmatige stortingen hebben gedaan sedert de wet van 14 Juli 1930 ze onder de verzekerden heeft gerangschikt.

V

Joseph Wauters, toen hij de wijze van berekening der uitkeeringen tot onderhoud moest bepalen, die verschuldigd zijn door de nazaten, droeg er wel zorg voor een zeker bedrag aan te rekenen als gezinslasten van den nazaat die zijn bejaarde ouders bij zich opneemt. Nu wordt er geenszins rekening gehouden met dit gebaar van kinderliefde. Wij stellen voor terug te keeren tot de zedelijke opvatting van den socialistischen minister.

A. JAUNIAUX.

Proposition de Loi.

ARTICLE PREMIER.

L'article 41 de la loi du 14 juillet 1930 est complété comme il suit :

« Toutefois, pour l'année d'assurance 1931-1932, les versements suivants sont suffisants : 24 francs s'il s'agit d'un assuré du sexe féminin; 72 francs s'il s'agit d'un assuré du sexe masculin. »

ART. 2.

La première phrase de l'article 2 de l'arrêté royal du 31 mai 1933 est supprimée.

ART. 3.

Le paragraphe 4 de l'article 4 de l'arrêté royal du 31 mai 1933 est modifié comme il suit :

« 1,050 francs pour le demandeur vivant en commun avec une ou plusieurs personnes en âge de pension autres que son conjoint. »

ART. 4.

L'article 6 de l'arrêté royal du 14 juillet 1933 est remplacé par ce qui suit :

« Toutefois, la majoration gratuite de rente de vieillesse est accordée, de droit, à soixante-cinq ans, aux salariés manuels soumis aux lois du 10 décembre 1924 et du 14 juillet 1930, ou à la première de ces lois seulement aux comptes desquels les versements, légaux auront été opérés depuis 1926.

» La majoration gratuite de rente de vieillesse est accordée de droit, à soixante-cinq ans, aux employés soumis aux lois du 10 mars 1925 et du 18 juin 1930, ou à la première seulement, aux comptes desquels les verse-

Wetsvoorstel.

EERSTE ARTIKEL.

Artikel 41 der wet van 14 Juli 1930 wordt aangevuld als volgt :

« Evenwel volstaan, voor het verzekeringsjaar 1931-1932, de volgende stortingen : 24 frank zoo het een vrouwelijke en 72 frank zoo het een mannelijken verzekerde geldt ».

ART. 2.

De eerste volzin van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 31 Mei 1933 valt weg.

ART. 3.

Paragraaf 4 van artikel 4 van het Koninklijk besluit van 31 Mei 1933 wordt gewijzigd als volgt :

« 1,050 frank voor den aanvrager samenwonende met één of meer personen op pensioenleeftijd andere dan zijn echtgenoot ».

ART. 4.

Artikel 6 van het Koninklijk besluit van 14 Juli 1933 wordt vervangen door wat volgt :

« Nochtans wordt de kosteloze ouderdomsrentetoeslag van rechtswege verleend, op vijf en zestigjarigen leeftijd, aan de loontrekkende handarbeiders, die onder de toepassing vallen van dewetten van 10 December 1924 en van 14 Juli 1930, of enkel van de eerste dezer wetten, en op wier rekening de wettelijke stortingen sedert 1926 werden gedaan.

» De kosteloze ouderdomsrentetoeslag wordt van rechtswege, op vijf en zestigjarigen leeftijd, verleend aan de bedienden die onder de toepassing vallen van de wetten van 10 Maart 1925 en van 18 Juni 1930, of enkel van

ments légaux auront été opérés depuis 1926.

» La majoration gratuite de rente de vieillesse est accordée, de droit, aux travailleurs indépendants soumis à la loi du 14 juillet 1930 aux comptes desquels les versements d'assurés libres prévus par la loi du 10 décembre 1924 et les versements d'assujettis prévus par la loi du 14 juillet 1930 auront été opérés depuis le 1er janvier 1926 et si, pendant les trois années avant l'âge de soixante-cinq ans, ils travaillaient sans le concours d'un auxiliaire salarié.

» La majoration gratuite de vieillesse est accordée de droit à soixante-cinq ans, aux assurés visés aux paragraphes 2, 3 et 4 ci-dessus, aux comptes desquels les versements prévus par les lois énumérées plus haut auront été opérés pendant les dix années précédant celle au cours de laquelle ils atteindront l'âge de soixante-cinq ans.

» Pour l'année d'assurance 1931-1932, il y a versement légal, en ce qui concerne le travailleur indépendant, s'il a été versé à son compte 24 francs au moins s'il s'agit d'un assuré du sexe féminin et 72 francs au moins s'il s'agit d'un assuré du sexe masculin. »

ART. 5.

L'article 8 de l'arrêté royal du 31 mai 1933, est modifié comme il suit :

« Lorsqu'il s'agit de personnes en âge de pension, autres que les conjoints, vivant en commun ou dont les ressources sont mises en commun, les immunités prévues à l'article 5, paragraphe 1er, sont appliquées une seule fois au montant total de ces ressources; l'excédent est alors divisé par le nombre de ces personnes et le chiffre ainsi obtenu sert de base pour

de eerste, en op wier rekening de wettelijke stortingen sedert 1926 werden gedaan.

» De kosteloze ouderdomsrente-toeslag wordt van rechtswege verleend aan de onafhankelijke arbeiders, die onder de toepassing vallen der wet van 14 Juli 1930 en op wier rekening de stortingen van vrije verzekerden, voorzien bij de wet van 10 December 1924, en de stortingen van verzekeringsplichtigen, voorzien bij de wet van 14 Juli 1930, sedert 1 Januari 1926 werden gedaan, zoo zij, gedurende de drie jaren vóór den leeftijd van vijf en zestig jaar, werkten zonder loontrekkenden helper.

» De kosteloze ouderdomsrente-toeslag wordt van rechtswege, op vijf en zestigjarigen leeftijd, verleend aan de verzekerden bedoeld bij de vorige paragrafen 2, 3 en 4, op wier rekeningen de stortingen, voorzien bij de hooger vermelde wetten, gedaan werden, gedurende de tien jaren voorafgaande aan dit waarin zij den leeftijd van vijf en zestig jaar bereiken.

» Voor het verzekeringsjaar 1931-1932, is er wettelijke storting, zoo het een onafhankelijken arbeider geldt, indien er op zijn rekening ten minste 24 frank werd gestort, zoo het een vrouwelijke, en 72 frank ten minste, zoo het een mannelijken verzekerde geldt. »

ART. 5.

Artikel 8 van het Koninklijk besluit van 31 Mei 1933 wordt gewijzigd als volgt :

« Wanneer het personen op pensioenleeftijd betreft, andere dan de echtgenooten die samenwonen of wier inkomsten worden samengebracht, worden de bij artikel 5, paragraaf 1 voorziene buiten rekening te stellen bedragen slechts éénmaal toegepast op het gezamenlijk bedrag van die inkomsten; het overschot wordt alsdan gedeeld door het getal dier personen

déterminer le taux de la majoration à allouer au demandeur. »

ART. 6.

Le paragraphe 5 de l'article 11 de l'arrêté royal du 14 juillet 1933 est modifié comme suit :

« Les sommes ci-dessus sont augmentées de deux dixièmes pour le conjoint du descendant, de un dixième pour chaque enfant âgé de moins de seize ans qui est à charge, de un dixième pour chaque ascendant habitant sous son toit. »

ART. 7.

L'article 13 de l'arrêté royal du 31 mai 1933 est modifié comme il suit :

« Lorsqu'il s'agit des demandeurs visés à l'article 3, le taux maximum de la majoration auquel ils peuvent prétendre est fixé à 50 p. c. de la majoration prévue, pour les demandeurs mariés. »

A. JAUNIAUX.
C. MERTENS.
C. VAN BELLE.
VAN EYNDONCK.
E. DEMOULIN.

en het aldus bekomen quotiënt dient als grondslag voor het bepalen van het bedrag van den toeslag aan den aanvrager toe te kennen. »

ART. 6.

Paragraaf 5 van artikel 11 van het Koninklijk besluit van 14 Juli 1933 wordt gewijzigd als volgt :

« Bovenstaande bedragen worden verhoogd met $\frac{2}{10}$ voor den echtgenoot van den nazaat, met $\frac{1}{10}$ voor elk kind te zijnen laste beneden zestien jaar, met $\frac{1}{10}$ voor elken samenwonenden voorzaat. »

ART. 7.

Artikel 13 van het Koninklijk besluit van 31 Mei 1933 wordt gewijzigd als volgt :

« Wanneer het aanvragers betreft bedoeld bij artikel 3, wordt het maximum bedrag van den toeslag waarop zij aanspraak mogen maken, bepaald op 50 t. h. van den toeslag voorzien voor de gehuwde aanvragers . »